

ACTIVITATEA SPECIALĂ DE INVESTIGAȚII ȘI ALTE ACTIVITĂȚI DE PREVENIRE ȘI COMBATERE A CRIMINALITĂȚII: ASPECTE COMUNE ȘI DELIMITĂRI

Boris GLAVAN,
doctor în drept, conferențiar universitar

SPECIAL INVESTIGATION ACTIVITY AND OTHER CRIME PREVENTION AND FIGHTING ACTIVITIES: COMMON ASPECTS AND DELIMITATIONS

Boris GLAVAN,
PhD, associate professor

Articolul de față explorează aspecte comune și delimitări dintre activitatea specială de investigații și alte activități de prevenire și combatere a criminalității. Prin analizarea legislației Republicii Moldova și a celei din străinătate, precum și prin examinarea conceptelor doctrinare, se urmărește înțelegerea modului în care aceste activități sunt reglementate și desfășurate, fiind identificate asemănările și diferențele dintre ele. Înțelegerea clară a acestor aspecte contribuie la consolidarea sistemului de justiție penală și la asigurarea respectării drepturilor individuale în cadrul activităților de prevenire și combatere a infracțiunilor.

Cuvinte-cheie: activitate specială de investigații, măsuri speciale de investigații, proces penal, urmărire penală, acte de constatare a infracțiunilor, prevenire infracțiuni, combatere infracțiuni, crimă organizată, investigații financiare, activitate informativă, activitate contrainformativă.

This article explores the commonalities and demarcations between special investigative activity and other crime prevention and combating activities. By analyzing the legislation of the Republic of Moldova and that of abroad, as well as by examining the doctrinal concepts, the aim is to understand the way in which these activities are regulated and carried out, identifying the similarities and differences between them. A clear understanding of these issues contributes to strengthening the criminal justice system and ensuring respect for individual rights in crime prevention and combating activities.

Keywords: special investigative activity, special investigative measures, criminal process, criminal investigation, documents establishing crimes, crime prevention, crime fighting, organized crime, financial investigations, informative activity, counter-informative activity.

Introducere. Actuala etapă de dezvoltare a societății noastre este caracterizată de procese complexe și situații problematice, iar formele de rezolvare a acestora sunt strâns legate de un fenomen social atât de complex precum este criminalitatea. Problemele de combatere a criminalității continuă să excite societatea, devenind o problemă interstatală, internațională, iar criminalitatea în sine amenință securitatea națională a multor țări, inclusiv a Republicii Moldova. Activitățile de prevenire și combatere a infracțiunilor reprezintă o componentă esențială a sistemului de justiție penală și, în acest context, activitatea specială de investigații și alte activități desfășurate de autoritățile competente sunt esențiale pentru culegerea de informații și combaterea eficientă

Introduction. The current stage of development of our society is characterized by complex processes and problematic situations, and the forms of solving them are closely related to a social phenomenon as complex as crime. The problems of fighting crime continue to excite society, becoming an interstate, international problem, and the crime itself threatens the national security of many countries, including the Republic of Moldova. Activities to prevent and combat crime are an essential component of the criminal justice system and, in this context, the special investigative and other activities carried out by the competent authorities are essential for the collection of information and the effective fight against criminal offences.

Despite the fact that the special investiga-

a infracțiunilor.

În pofida faptului că activitatea specială de investigații a devenit foarte cunoscută și chiar dacă discuțiile în jurul acestui subiect s-au intensificat în ultimul timp, totuși constatăm că încă nu există o înțelegere unilaterală cu privire la conținutul acesteia și o diferențiere clară de alte genuri de activitate asemănătoare. Este importantă înțelegerea aspectelor comune și delimitărilor dintre aceste activități, astfel încât să se asigure respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.

Metodologia studiului cuprinde metodele tradiționale de cercetare: logică, gramaticală, analiză și sinteză, deducție și inducție, observație și comparație. În baza analizei materialelor pertinente (legislația națională și din străinătate, literatura de specialitate, alte materiale relevante) sunt formulate concluziile corespunzătoare.

Rezultate obținute și discuții. Analiza doctrinei naționale de specialitate ne-a permis să constatăm un număr modest de cercetări consacrate abordării problematicii raportului dintre activitatea specială de investigații și alte activități de prevenire și combatere a criminalității, relevante pentru acest studiu fiind lucrările cercetătorilor autohtoni Cușnir V., Moraru V., Covalciuc I., Roman D. Numărul mic de lucrări nu ar trebui înțeles în sensul lipsei de actualitate a subiectului inițiat discuției, mai degrabă ar fi vorba despre un subiect controversat, cu multe necunoscute, fapt ce-i determină probabil pe cei mai mulți să se abțină de la comentarii.

Unele reglementări juridice privind prevenirea și combaterea anumitor tipuri de criminalitate, la care vom reveni, nu doar sporesc actualitatea subiectului abordat, ci chiar creează incertitudini cu privire la natura juridică a măsurilor întreprinse și legătura lor cu activitatea specială de investigații, fiind vorba despre reglementările speciale privind prevenirea și combaterea criminalității organizate [1], prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului [2], prevenirea și combaterea corupției în cadrul entităților publice [3].

Merită evidențiate și doctrinarii străini Șumilov Iu., Zahartev S., Zajitsky V., Katkov S., Sergeev A., Țoi B., Brylev V., Kulkova E. ș.a., lucrările cărora ne-au ajutat să înțelegem anumi-

tive activități au devenit foarte bine cunoscute, și deși discuțiile în jurul acestui subiect s-au intensificat în ultimul timp, totuși constatăm că încă nu există o înțelegere unilaterală cu privire la conținutul acesteia și o diferențiere clară de alte genuri de activitate asemănătoare. Este importantă înțelegerea aspectelor comune și delimitărilor dintre aceste activități, astfel încât să se asigure respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei.

The methodology of the study includes traditional research methods: logic, grammatical, analysis and synthesis, inference and induction, observation and comparison. Based on the analysis of the relevant materials (national and foreign legislation, literature and other relevant materials) the appropriate conclusions are formulated.

Results obtained and discussions. The analysis of the national specialized doctrine allowed us to find a modest number of researches dedicated to addressing the issue of the relationship between the special activity of investigations and other activities of preventing and combating crime, relevant for this study being the works of the local researchers Cușnir V., Moraru V., Covalciuc I., Roman D. The small number of works should not be understood in the sense of the lack of actuality of the topic initiated by the discussion; rather, it would be a controversial topic with many unknowns, which probably leads most people to refrain from commenting.

Some legal regulations on preventing and combating certain types of crime, to which we will return, not only increase the actuality of the initiated subject, but even create uncertainty regarding the legal nature of the measures taken and their connection with the special investigative activity, being about the special regulations on preventing and combating organized crime[1], preventing and combating money laundering and terrorist financing[2], preventing and combating corruption within public entities[3].

It is also worth highlighting the foreign doctrinaires Shumilov Yu., Zahartsev S., Zahitsky V., Katkov S., Sergeev A., Tsshoi B., Brylev V., Kulkova E., etc., the works of which helped us to understand certain aspects of the investigated problem.

te aspecte ale problemei investigate.

Apreciată ca fiind o activitate polițienească, activitatea operativă/specială de investigații în interpretarea profesorilor Cușnir V. și Moraru V. este abordată în raport cu activitatea de urmărire penală și cu cea de detectiv particular [4, p.168].

În principiu, considerăm corectă raportarea activității operative/speciale de investigații la cea polițienească, expresia „poliție” în interpretarea gramaticală având înțelesul de „Organ de stat însărcinat cu menținerea ordinii publice și cu reprimarea infracțiunilor” [5]. Prin urmare, „organele de poliție” în ochii cetățeanului nu sunt doar cele ale Ministerului Afacerilor Interne, ci și cele ale Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului Vamal etc., antrenate în prevenirea și combaterea criminalității.

Totodată, este de precizat faptul că termenul „activitate polițienească” are o sferă mai cuprinzătoare comparativ cu cea de „activitate specială de investigații”, acești doi termeni raportându-se ca parte și întreg, primul termen fiind întregul și cel de al doilea – partea.

Deci, nu toți angajații statului care au competență să practice activitate polițienească sunt în drept să efectueze și activitate specială de investigații, căci aceasta din urmă va putea fi practică doar de un număr redus dintre aceștia, ei fiind numiți distinct – ofițeri de investigații ai subdiviziunilor specializate din cadrul ori subordonate Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate etc. (art.6 din Legea nr.59/2012).

Cu toate acestea, trebuie spus și faptul că în limbajul juridic moldovenesc, sau în sens restrâns, termenul „poliție” se folosește cu înțelesul doar de organ al Ministerului Afacerilor Interne, nu și al celorlalte autorități, cel puțin asta rezultă din prevederile Codului de procedură penală. Enumerând lista organelor de constatare, legiuitorul a folosit termenul „poliție” distinct față de alte organe (de poliție) din cadrul Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, Serviciului Vamal etc. (art.273 CPP). În plus, observăm că, începând cu 2013[6], legiuitorul a ținut să facă distincție între poliție și poliția de frontieră, repartizându-le competențe diferite în ceea ce

Appreciated as a police activity, the operative/special activity of investigations in the interpretation of professors Cușnir V. and Moraru V. is approached in relation to the activity of criminal prosecution and that of private detective [4, p.168].

In principle, we consider it correct to relate the operative/special investigative activity to the police one, the expression “police” in the grammatical interpretation having the meaning of “State body charged with maintaining public order and repressing crimes” [5]. Therefore, the “police bodies” in the eyes of the citizen are not only those of the Ministry of Internal Affairs, but also those of the National Anticorruption Center, information and security service, customs service, etc. involved in preventing and combating crime.

At the same time, it should be noted that the term “police activity” has a more comprehensive scope compared to that of “special investigative activity”, these two terms being related as part and whole, the first term being the whole and the second – the part.

Therefore, not all state employees who have the competence to practice police activity are entitled to carry out special investigation activity, the latter activity will be practiced only by a small number of them, being appointed separately - investigation officers of the specialized subdivisions within or subordinated to the Ministry of Internal Affairs, the Ministry of Defense, the National Anticorruption Center, The Information and Security Service, etc. (Art.6 of the Law no.59/2012).

However, it must also be said that in the Moldovan legal language, or in a narrow sense, the term “police” is used with the meaning only of an organ of the Ministry of Internal Affairs, not of the other authorities; at least this results from the provisions of the Criminal Procedure Code. Listing the list of finding bodies, the legislator used the term “police” distinctly from other (police) bodies within the National Anticorruption Center, Information and Security Service, Customs Service, etc. (Art.273 CPC). In addition, I note that, since 2013[6], the legislator has also wanted to distinguish between the police and the border police, assigning them different competences in the investigation of criminal offences.

privește investigarea infracțiunilor.

Importanța celor relatate constă în stabilirea liniei de demarcație între activitatea specială de investigații și activitatea poliției propriuzise. Deși sub aspectul competențelor acestea pot fi comasate prin prisma atribuțiilor funcționale, totuși ca sferă de activitate ele rămân distincte. Astfel, un ofițer de investigații al unei subdiviziuni specializate din cadrul Inspectoratului General de Poliție, spre exemplu, pe lângă competențele de efectuare a investigațiilor speciale indicate în Legea nr.59/2012, va cumula, conform fișei de post, competențe generale de polițist prevăzute de Legea nr.320/2012[7]. Prin urmare, dacă în cursul activității sale acesta va aplica forța fizică, mijloacele speciale sau arma din dotare, aceasta nicidecum nu înseamnă că împuternicirea în cauză se raportează la activitatea specială de investigații, fiindcă, în primul rând, ea (împuternicirea) nu are caracter investigativ și, în al doilea rând, este o competență generală care vizează fiecare polițist.

În mod similar, problema necesită rezolvată și în privința celorlalte competențe de ordin general prevăzute atât în Legea nr.320/2012, cât și în restul legilor ce se referă la Centrul Național Anticorupție [8], Serviciul de Informații și Securitate [9] etc.

Activitatea specială de investigații în raport cu activitatea poliției are caracter special și exact același caracter îl are activitatea de urmărire penală.

Cât privește raportul dintre activitatea specială de investigații și cea de urmărire penală este de menționat că acesta a devenit unul dintre cele mai controversate subiecte la ora actuală, mai ales după reforma juridică din 2012, prin care un număr esențial din lista măsurilor speciale de investigații a fost inclus în Codul de procedură penală. La subiectul respectiv ne-am expus și cu alte ocazii [10; 11], așa că acum nu vom recurge la o analiză detaliată a acestuia. Rezumăm doar faptul că cele două genuri de activitate, de urmărire penală și investigații speciale, sunt în raport de interacțiune și nu de parte a unui întreg. Funcționarul organului de urmărire penală nu cumulează competențe din activitatea specială de investigații și nici invers, ofițerul de investigații nu cumulează competențe ale organului de urmărire pen-

The importance of the reported is to establish the demarcation line between the special activity of investigations and the activity of the police itself. Although in terms of competences they can be merged in terms of functional tasks, however, as a sphere of activity they remain distinct. Thus, an investigation officer of a specialized subdivision within the General Police Inspectorate, for example, in addition to the competences to carry out special investigations indicated in Law no. 59/2012, will cumulate, according to the job description, also general competences of policeman provided by Law no. 320/2012[7]. Therefore, if in the course of his activity he applies the physical force, the special means or the weapon in his possession, that does not mean that the power of attorney in question relates to the special investigative activity, because, firstly, it (the power of attorney) is not of an investigative nature and, secondly, it is a general competence aimed at each police officer.

Similarly, the problem needs to be solved with regard to the other general competences provided both in the Law no. 320/2012 and in the rest of the laws referring to the National Anticorruption Center[8], the Information and Security Service[9] etc.

The special activity of investigations in relation to the activity of the police has a special character and exactly the same character is played by the criminal investigation activity.

As for the relationship between the special activity of investigations and that of criminal prosecution, it is worth mentioning that it has become one of the most controversial topics at present, especially after the legal reform of 2012 by which an essential number from the list of special investigative measures was included in the Code of Criminal Procedure. We have also presented ourselves on this subject on other occasions[10; 11], which is why we will disregard its detailed analysis. We just summarize the fact that the two types of activity, of criminal prosecution and special investigations, are in relation to interaction and not on the side of a whole. The official of the criminal investigation body does not cumulate competences from the special activity of investigations, nor vice versa, does the investigation officer not cumulate competences of the criminal

lă, cel puțin asta rezultă din analiza actualei legislații a Republicii Moldova.

Un alt aspect al problemei discutate ține de raportul activității speciale de investigații cu activitatea organelor de constatare a infracțiunilor prevăzută în Codul de procedură penală. Acest subiect, de asemenea, a fost analizat separat [12], fapt pentru care vom veni cu unele completări la cele menționate anterior. Întrebarea relevantă ține de competența ofițerului de investigații de a acționa în calitate de organ de constatare, adică este oare acesta în drept să realizeze acțiunile indicate în art.273 CPP (reținerea făptuitorului infracțiunii, ridicarea corpurilor delictive, efectuarea altor activități de constatare și, în cele din urmă, sesizarea organului de urmărire penală)?

În aprecierea Colegiului Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, pornirea urmăririi penale în baza materialelor operative de investigații este o încălcare de procedură [13, pct.10], ceea ce înseamnă că ofițerul de investigații nu are competența de sesizare a organului de urmărire penală, iar organul de urmărire penală, la rândul său, nu este în drept să pornească urmărirea penală în baza materialelor acumulate prin activitatea specială de investigații.

Pe de altă parte, Legea nr.59/2012 îl obligă totuși pe ofițerul de investigații să transmită imediat prin raport organului de urmărire penală toate materialele care indică constatarea bănuielii rezonabile cu privire la săvârșirea sau la pregătirea săvârșirii unei infracțiuni (art.24 alin.(3)), fără să indice și modalitatea de valorificare a acestor materiale. Nici Codul de procedură penală nu oferă mai multe detalii sub acest aspect.

Totodată, este de menționat că rezultatele investigațiilor speciale obținute în afara procesului penal se consemnează în conformitate cu prevederile Legii nr.59/2012 (art.22), ceea ce le deosebește de rezultatele actelor de constatare consemnate în conformitate cu prevederile art.260-261 CPP și care în temeiul art.262 CPP constituie modalitate legală de sesizare a organului de urmărire penală. În aceste circumstanțe rămâne incertă procedura corectă de sesizare a organului de urmărire penală de către ofițerul de investigații.

Conform prevederilor art.273 CPP,

investigation body, at least these results from the analysis of the current legislation of the Republic of Moldova.

Another aspect of the discussed problem is related to the report of the special investigation activity with the activity of the bodies establishing the offences stipulated in the Criminal Procedure Code. This topic has also been considered separately [12], which is why we will come up with some additions to the aforementioned. The relevant question belongs to the competence of the investigation officer to act as a finding body, i.e. is he entitled to carry out the actions indicated in art.273 CPC (detention of the perpetrator of the crime, lifting of the criminal bodies, carrying out other finding activities and, finally, notifying the criminal investigation body)?

In the assessment of the enlarged Criminal College of the Supreme Court of Justice, the initiation of criminal prosecution on the basis of operative investigation materials is a procedural violation [13, p.10], which means that the investigation officer does not have the competence to notify the criminal investigation body, and the criminal investigation body, in its turn, is not entitled to start criminal prosecution based on the materials accumulated through the special investigation activity.

On the other hand, Law no. 59/2012 obliges, however, the investigation officer to immediately transmit by report to the criminal investigation body all the materials indicating the finding of reasonable suspicion regarding the commission or preparation of the commission of a crime (art.24 Para.(3)), without indicating the way of valorization of these materials. The Code of Criminal Procedure does not provide more details in this regard either.

At the same time, it is worth mentioning that the results of the special investigations obtained outside the criminal trial are recorded in accordance with the provisions of the Law no.59/2012 (art.22), which distinguishes them from the results of the finding acts recorded in accordance with the provisions of art.260-261 CPC and which, on the basis of art.262 CPC, constitutes a legal way of notifying the criminal investigation body. In these circumstances, the correct procedure for the referral of the investigation officer to the criminal investigation

ofițerul de investigații într-adevăr nu se regăsește în lista organelor de constatare și, prin urmare, putem afirma că nu are nici competența de a acționa în această calitate. Pe de altă parte, ofițerul de investigații mai are și un alt statut, de polițist, angajat al Ministerului Afacerilor Interne, respectiv angajat al CNA, SIS etc. și, din această perspectivă, putem crede că în virtutea acestui statut ar putea totuși să acționeze și în calitate de organ de constatare, excepție făcând doar ofițerii de investigații din structurile specializate ale Ministerului Apărării și Serviciului de Protecție și Pază de Stat, asupra acestor autorități nefiind extinsă competența procesuală de constatare a infracțiunilor.

Interpretând probabil în acest mod lucrurile, unii cercetători autohtoni au ajuns la concluzia că subiecții care efectuează activitatea specială de investigații sunt reprezentanți ai organului de constatare [14, p.134-139].

Din punctul nostru de vedere aceste două competențe rămân totuși distincte. Funcționarul (ofițerul de investigații) ar putea ipotetic să efectueze acte de constatare a infracțiunilor, doar că nu va acționa în calitate de ofițer de investigații, ci în cea de a doua sa calitate, adică de angajat al autorității respective asupra căreia se extinde competența de organ de constatare, ceea ce înseamnă că, acționând în calitate de organ de constatare, va proceda conform prevederilor Codului de procedură penală și în limitele competenței atribuite acestuia. În procesul verbal de constatare a infracțiunii se cuvine să fie arătată apartenența la organul de constatare și nu la cea de subiect al activității speciale de investigații.

Referitor la activitatea specială de investigații și activitatea particulară de detectiv și de pază este de menționat că acestea sunt două genuri de activitate înrudite, ambele atribundu-se la domeniul investigațiilor, dar există și unele diferențe importante între ele.

Prima și cea mai evidentă diferență între aceste genuri de activitate se referă la domeniile diferite la care acestea se atribuie: public și privat. Activitatea specială de investigații, aparținând de domeniul public, este încredințată în mod exclusiv doar unui cerc restrâns de reprezentanți ai puterii executive a statului, în timp ce activitatea particulară

body remains uncertain.

According to the provisions of art.273 CPC, the investigation officer is indeed not in the list of finding bodies and, therefore, we can say that he does not have the competence to act in this capacity either. On the other hand, the investigation officer also has another status, as a policeman, an employee of the Ministry of Internal Affairs, respectively an employee of the NAC, SIS, etc. and, from this perspective, we can believe that by virtue of this statute it could still act as a finding body, except for the investigation officers from the specialized structures of the Ministry of Defense and the State Protection and Guard Service, the procedural competence for finding crimes is not extended over these authorities.

Perhaps interpreting things in this way, some local researchers have come to the conclusion that the subjects who carry out the special activity of investigations are representatives of the finding body [14, p.134-139].

From my point of view, however, these two competences remain distinct from each other. The official (investigation officer) could hypothetically carry out acts establishing the offences, only that he will not act as an investigation officer, but in his second capacity, that is, as an employee of that authority to which the competence of finding body is extended, which means that, acting as a finding body, will proceed according to the provisions of the Code of Criminal Procedure and within the limits of the competence assigned to it. In the report of finding the offence, it is appropriate to show the belonging to the finding body and not to that of the subject of the special investigation activity.

Regarding the special activity of investigations and the particular activity of detective and security, it is worth mentioning that these are two types of related activity, both of which are attributed to the field of investigations, but there are also some important differences between them.

The first and most obvious difference between these types of activity relates to the different areas to which they are attributed: public and private. The special activity of investigations, belonging to the public domain, is entrusted exclusively to a small circle of representatives of the executive power of the state,

de detectiv și de pază este practică de persoane fizice și juridice private în bază de licență de activitate. Detectivul particular, spre exemplu, este angajat în mod obișnuit de către persoane sau companii private pentru efectuarea unor investigații pe o serie de probleme, cum ar fi colectarea de informații pentru negocieri, depistarea partenerilor de afaceri insolubili sau care nu însuflă încredere, investigarea infidelității, căutarea persoanelor dispărute, verificarea antecedentelor, investigarea fraudelor și multe altele [15].

O altă deosebire esențială între cele două genuri de activitate se referă la scopul urmărit. Scopul activității speciale de investigații constă în protejarea valorilor indicate în art.1 al Legii nr.59/2012, în special împotriva infracțiunilor, în timp ce activitatea particulară de detectiv și de pază se axează pe obținerea de profit prin efectuarea de acțiuni și prestarea de servicii legate de protejarea drepturilor și intereselor legitime ale clienților lor.

Și încă o deosebire esențială ține de competența acestora. În activitatea specială de investigații este permisă restrângerea în anumite condiții a unor drepturi constituționale ale unor persoane, iar în activitatea particulară de detectiv și de pază o astfel de competență nu doar că lipsește, ci chiar este interzisă. În contrast, ofițerii de investigații au acces la resurse și instrumente legale mai extinse, cum ar fi sisteme informaționale specializate, posibilitatea de aplicare a mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informațiilor.

În concluzie, ambele activități implică investigarea și colectarea de informații, dar diferă în ceea ce privește scopul, competențele și reglementările asociate.

Un loc aparte în elucidarea subiectului discutat aparține cunoașterii raportului dintre activitatea specială de investigații și activitatea informativă și cea contrainformativă. În teorie, acest raport nu are o abordare unilaterală, iar legislația națională actuală cu privire la reglementarea acestor genuri de activitate este ancorată într-un plin proces de discuții și reforme. Pentru a face mai multă lumină pe acest segment este nevoie să apelăm la metoda istorică de cercetare.

Astfel, în trecut, organele securității statului și cele ale Ministerului Afacerilor Interne

while the private activity of detective and security is practiced by private individuals and legal entities on the basis of a license of activity. The private detective, for example, is routinely hired by private individuals or companies to carry out investigations on a number of issues, such as collecting information for negotiations, detecting insolvent or untrustworthy business partners, investigating infidelity, searching for missing persons, background checks, fraud investigation and much more[15].

Another essential difference between the two types of activity relates to the aim pursued. The purpose of the special investigation activity consists in protecting the values indicated in art.1 of the Law no.59/2012 especially against crimes, while the private activity of detective and security – obtaining profit by carrying out actions and providing services related to the protection of the legitimate rights and interests of their clients.

And one more key difference lies in their competence. In the special activity of investigations, it is allowed to restrict under certain conditions some constitutional rights of some persons, and in the private activity of detective and security such a competence is not only lacking, but is even forbidden. In contrast, investigative officers have access to more extensive legal resources and tools, such as specialized information systems, the possibility of applying special technical means intended for the hidden obtaining of information.

In conclusion, both activities involve the investigation and collection of information, but differ in purpose, powers and associated regulations.

A special place in the elucidation of the discussed topic belongs to the knowledge of the relationship between the special activity of investigations and the informative activity and the counterintelligence activity. In theory, this report does not have a one-sided approach, and the current national legislation on the regulation of these types of activity is anchored in a process of discussion and reforms. In order to shed more light on this segment we need to resort to the historical method of research.

Thus, in the past, the state security bodies and those of the Ministry of Internal Affairs have merged several times into a single unit

au fuzionat de mai multe ori într-o singură unitate [16]. Pe atunci se discuta doar despre investigații operative ca fiind o activitate unitară cu diferit specific: informativ, contrainformativ și munca de descoperire a infracțiunilor [17, p.79-80]. Ceva mai târziu, mai aproape de apusul perioadei sovietice, se conturau două genuri de activitate distincte: activitatea operativă de investigații și activitatea contrainformativă.

Cercetătorii instituțiilor de învățământ superior din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, cercetând esența activității operative de investigații, de regulă nu includeau activitatea contrainformativă în obiectul lor de studiu. La rândul lor, nici reprezentanții școlii superioare din cadrul Comitetului de Securitate al Statului, dezvoltând teoria activității contrainformative, nu acordau mai multă atenție activității operative de investigații. Prin activitatea contrainformativă se înțelegea un tip de activitate statală orientat spre soluționarea sarcinilor de asigurare a securității statului și societății sovietice împotriva activităților subversive și ostile ale inamicului, realizată prin intermediul organelor specializate – subdiviziuni contrainformative ale Comitetului de Securitate al Statului URSS [18, p.68].

Totodată, exista și viziunea precum că activitatea operativă de investigații ar îndeplini funcția de mijloc de realizare a sarcinilor activității contrainformative. În timp ce experții în domeniul procesului penal ai Școlii Superioare a KGB-ului URSS considerau că activitatea operativă de investigații ar fi un gen absolut independent de activitate de stat. În literatura de specialitate, ei discutau despre importanța pentru procesul penal a activității operative de investigații și nu a celei contrainformative, și considerau că activitatea operativă de investigații nu poate fi absorbită de cea contrainformativă [18, p.69].

De remarcat că până la destrămarea URSS nu a existat o lege care să reglementeze investigațiile operative, în schimb au existat mai multe acte normative departamentale clasificate.

Prin adoptarea în 1994 a primei Legi cu privire la activitatea operativă de investigații [19], competența de efectuare a activității operative de investigații a fost atribuită Ministe-

[16]. At that time, it was only discussed about operative investigations as a unitary activity with different specifics: informative, counterintelligence and the work of discovering crimes [17, p.79-80]. A little later, closer to the sunset of the Soviet period, two distinct types of activity took shape: operative investigative activity and counterintelligence activity.

The researchers of the higher education institutions within the Ministry of Internal Affairs, researching the essence of the operative activity of investigations, as a rule did not include counterintelligence activity in their object of study. For their part, even the representatives of the higher school within the State Security Committee, developing the theory of counterintelligence activity, did not pay more attention to the operative activity of investigations. Counterintelligence activity meant a type of state activity oriented towards solving the tasks of ensuring the security of the Soviet state and society against the subversive and hostile activities of the enemy, carried out through specialized bodies - counterintelligence subdivisions of the USSR State Security Committee [18, p.68].

At the same time, there was also the vision that the operative investigation activity would perform the function of a means of carrying out the tasks of the counterintelligence activity. While the experts in the field of criminal trial of the Higher School of the KGB of the USSR considered that the operative activity of investigations would be an absolutely independent kind of state activity. In the specialized literature, they discussed the importance for the criminal process of the operative investigation activity and not of the counterintelligence activity, and considered that the operative activity of investigations cannot be absorbed by the counterintelligence activity [18, p.69].

It should be noted that until the breakup of the USSR there was no law regulating operative investigations, instead there were several classified departmental normative acts.

By the adoption in 1994 of the first Law on the operative activity of investigations [19] the competence to carry out the operative activity of investigations was assigned to the Ministry of Internal Affairs, the Ministry of Defense and the Ministry of National Security, subse-

rului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării și Ministerului Securității Naționale, ulterior această listă a fost extinsă până la opt subiecți. Legea nr.45/1994 a fost practic unica lege moldovenească care a reglementat investigațiile operative/speciale atât pe segmentul prevenirii și descoperirii infracțiunilor, cât și pe cel al prevenirii și combaterii pericolelor care amenință securitatea națională (art.2). Nici în această lege și nici în cea ulterioară, adică cea actuală [20], legiuitorul nu a folosit termenul „activitate informativă” sau „activitate contrainformativă”. Cel mai probabil că la acel moment domina ideea precum că activitatea de culegere clandestină a informațiilor este una singură, numită generic activitate operativă de investigații, iar scopurile și sarcinile care pot fi realizate prin practicarea acestui gen de activitate pot fi diferite.

Termenii „activitate informativă” și „activitate contrainformativă” au fost legalizați pentru prima dată prin adoptarea Legii nr.753/1999[21] în temeiul căreia Ministerul Securității Naționale a fost reorganizat în Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova. Conform acestei legi, valabilă și astăzi, Serviciul de Informații și Securitate în vederea îndeplinirii atribuțiilor de asigurare a securității de stat desfășoară: activități informative, activități contrainformative și activități de combatere a infracțiunilor (art.8). Legiuitorul nu a voit să descopere conținutul activității informative și a celei contrainformative, în schimb la categoria drepturi a specificat efectuarea măsurilor operative de investigații (art.10), fără să condiționeze aplicarea acestora doar pentru combaterea infracțiunilor, ceea ce avea să însemne că măsurile operative de investigații sunt admise și în cadrul activității informative și a celei contrainformative. De fapt, tot în același an, lista sarcinilor activității operative de investigații prevăzută în art.2 al Legii nr.45/1994 a fost completată cu o sarcină nouă: „colectarea de informații despre evenimentele sau acțiunile care pun în pericol securitatea de stat, militară, economică sau ecologică a Republicii Moldova” [22], ceea ce a legiferat practic efectuarea măsurilor operative de investigații în cadrul activității informative și a celei contrainformative.

Din acest punct de vedere activitatea

quently this list was extended up to eight subjects. Law no. 45/1994 was practically the only Moldovan law that regulated operative/special investigations both in the segment of prevention and discovery of crimes, as well as on the prevention and combating of dangers threatening national security (art.2). Neither in this law nor in the subsequent one, i.e. the current one [20], the legislator did not use the term “intelligence activity” or “counterintelligence activity”. Most likely, at that time, the idea that the clandestine collection of information is a single one, generically called operative investigative activity, was dominating, and the goals and tasks that can be achieved by practicing this kind of activity may be different.

The terms “informative activity” and “counterintelligence activity” were legalized for the first time by adopting the Law no. 753/1999[21] under which the Ministry of National Security was reorganized into the Information and Security Service of the Republic of Moldova. According to this law, valid even today, the Information and Security Service in order to fulfill the duties of ensuring the state security carries out: informative activities, counterintelligence activities and activities of combating crimes (art.8). The legislator did not want to discover the content of the informative and counterintelligence activity, but in the category of rights it specified the carrying out of operative investigation measures (art.10), without conditioning their application only for combating crimes, which would mean that the operative investigation measures are admitted also within the informative and counterintelligence activity. In fact, also in the same year, the list of tasks of the operative activity of investigations provided for in article 2 of the Law no.45/1994 was completed with a new task: “collecting information about events or actions that endanger the state, military, economic or ecological security of the Republic of Moldova” [22], which practically legislated the carrying out of operative investigation measures within the informative and counterintelligence activity.

From this point of view, the informative and counterintelligence activity shows that components of the operative / special investigation activity, or the object of the operative

informativă și cea contrainformativă arată ca părți componente ale activității operative/speciale de investigații, or obiectul activității operative de investigații nu se reduce doar la infracțiune, ci cuprinde și amenințările la adresa securității statului. Relevant în acest context este să menționăm că în Legea cu privire la securitatea statului [23] nu se vorbește nimic despre activitatea informativă sau contrainformativă, dar se spune că „Activitatea operativă ce ține de asigurarea securității statului constituie secret de stat” (art.16). De aici rezultă că acea parte a activității operative de investigații ce ține de asigurarea securității statului cel mai probabil ar trebui să însemne activitatea informativă și contrainformativă.

Situația de până la reforma juridică din 2012 nu impunea necesitatea unei delimitări foarte clare între aceste genuri de activitate. Ulterior potențialul activității speciale de investigații, ca succesoare a activității operative de investigații, s-a redus esențial în privința realizării sarcinilor de prevenire și curmare a infracțiunilor, precum și de relevare a amenințărilor la adresa securității naționale, majoritatea și practic cele mai eficiente măsuri au fost interzise, în afara urmării penale (alin. (3) art.18 din Legea nr.59/2012).

Multiplele încercări de soluționare a acestei probleme nu s-au încununat de succes, fapt care a și condus la necesitatea unei delimitări mai clare între activitatea specială de investigații, pe de o parte, și activitatea informativă și contrainformativă, pe de altă parte, prin elaborarea unei legi noi dedicate activității informative și contrainformative în care să fie prevăzută întreaga listă de măsuri de culegere a informațiilor.

Conform Proiectului de Lege cu privire la activitatea contrainformativă și activitatea informativă externă, susținut în prima lectură a Parlamentului Republicii Moldova [24], prin activitate contrainformativă se înțelege „ansamblul măsurilor, acțiunilor, operațiunilor și procedeele desfășurate de către Serviciu (de Informații și Securitate) în scopul protejării procesului de decizie politico-statal, protejării instituțiilor statului și a societății față de riscurile și amenințările la adresa securității Republicii Moldova, identificării intențiilor, planurilor și obiectivelor activității subversive, spio-

investigation activity is not limited only to the crime, but also includes the threats to the state security. It is relevant in this context to mention that the Law on State Security[23] does not say anything about the informative or counterintelligence activity, but it says that “The operative activity related to ensuring the security of the state constitutes a state secret” (art.16). It follows that the part of the operative investigation activity related to ensuring the security of the state should most likely mean the informative and counterintelligence activity.

The situation up to the 2012 legal reform did not require a very clear delineation between these types of activity. Subsequently, the potential of the special investigative activity, as the successor of the operative investigation activity, was essentially reduced in terms of carrying out the tasks of preventing and ending the crimes, as well as of revealing the threats to the national security, most of the most and practically the most effective measures were prohibited outside the criminal prosecution (para.(3) Article 18 of the Law no.59/2012).

The multiple attempts to solve this problem were not successful, which also led to the need for a clearer delimitation between the special activity of investigations, on the one hand, and the informative and counterintelligence activity, on the other hand, by drafting a new law dedicated to the informative and counterintelligence activity in which the entire list of measures for collecting information would be provided.

According to the draft law on counterintelligence activity and external intelligence activity supported in the first reading of the Parliament of the Republic of Moldova[24] by counterintelligence activity, it is meant “the set of measures, actions, operations and procedures carried out by the Service (Intelligence and Security) in order to protect the political-state decision-making process, to protect the state institutions and society against the risks and threats to the risks and threats to the security of the Republic of Moldova, identification of intentions, plans and objectives of subversive activity, espionage or organized crime that endangers the state security, prevention, counteraction or neutralization of their materialization, studying the organization, methods,

najului sau a crimei organizate ce periclitează securitatea statului, prevenirea, contracararea sau neutralizarea materializării acestora, studierea organizării, metodelor, capacităților și caracteristicilor părții adverse, urmate de acțiuni de depistare, prevenire și contracarare”.

La rândul său, „Activitatea informativă externă constă din ansamblul măsurilor, acțiunilor și operațiunilor desfășurate de către Serviciu, pentru planificarea, culegerea, verificarea, prelucrarea analitică și valorificarea datelor și informațiilor despre posibilitățile reale sau potențiale, acțiunile, planurile sau intențiile statelor sau organizațiilor străine, ale unor entități neconstituționale sau ale unor persoane, care constituie sau ar putea constitui riscuri sau amenințări la adresa securității Republicii Moldova, precum și pentru obținerea informațiilor relevante pentru asigurarea securității de stat sau pentru crearea condițiilor favorabile asigurării și promovării intereselor strategice și realizării cu succes a politicii de securitate națională a Republicii Moldova” (art.1).

În art.12 al aceluiași Proiect de Lege sunt enumerate măsurile contrainformative care practic, cu unele excepții, sunt aceleași măsuri speciale de investigații, iar în art.48 alin.(3) se spune că „în cadrul activității informative externe se permite realizarea măsurilor contrainformative, cu respectarea cerințelor stabilite de prezenta Lege”.

Prin adoptarea acestui Proiect de lege în lectura a doua și intrarea lui în vigoare se va produce delimitarea legală a celor trei tipuri de activitate înrudite: activitatea contrainformativă, activitatea informativă externă și activitatea specială de investigații. Diferențele dintre aceste genuri de activitate le putem deocamdată doar prezuma, dat fiind faptul că și Legea nr.59/2012 este supusă anumitor modificări [25].

Intuim că vor deveni valabile diferențele evidențiate în doctrina de specialitate externă axate pe legislația și practica din străinătate. Astfel, profesorul rus Iu. Șumilov consideră că cele mai esențiale diferențe între genurile de activitate discutate sunt [26, p.17-18]:

- scopul activității operative de investigații este protejarea persoanei, societății și statului împotriva atentatelor criminale, în timp ce scopul activității contrainforma-

capacities and characteristics of the opposing party, followed by actions of detection, prevention and counteraction”.

In turn, “The external informative activity consists of all the measures, actions and operations carried out by the Service, for the planning, collection, verification, analytical processing and capitalization of data and information about the real or potential possibilities, actions, plans or intentions of foreign states or organizations, of unconstitutional entities or of persons, which constitute or could constitute risks or threats to security of the Republic of Moldova, as well as for obtaining relevant information to ensure state security or to create favorable conditions for ensuring and promoting strategic interests and successful implementation of the national security policy of the Republic of Moldova” (Art.1).

In article 12 of the same draft law are listed the counterintelligence measures which practically, with some exceptions, are the same special measures of investigations, and in art.48 Para. (3) it is said that “within the external intelligence activity, the implementation of counterintelligence measures is allowed, in compliance with the requirements established by this Law”.

By adopting this draft law in the second reading and its entry into force, the legal delimitation of the three types of related activity will occur: the counterintelligence activity, the external informative activity and the special activity of investigations. The differences between these types of activity can only be presumed for the time being, given that law no. 59/2012 is also subject to certain amendments [25].

We intuit that the differences highlighted in the external specialized doctrine focused on foreign legislation and practice will become valid. Thus, the Russian professor Shumilov Iu. considers that the most essential differences between the types of activity discussed are [26, p.17-18]:

- The purpose of the operative investigative activity is to protect the person, society and the state against criminal attacks, while the purpose of counterintelligence is to ensure state security by countering the subversive activity of intelligence and other activities carried

tive constă în asigurarea securității statului prin contracararea activității subversive de informații și alte activități desfășurate de serviciile și organizațiile speciale străine în detrimentul intereselor sale vitale, iar scopul activității informative externe este obținerea informațiilor în interesul statului;

- cercul subiecților care desfășoară activitate operativă de investigații este mult mai larg comparativ cu cercul organelor de stat care desfășoară activitate contrainformativă și informativă externă;

- regulile generale ale activității operative de investigații sunt stabilite în prevederile Legii cu privire la activitatea operativă de investigații, iar cele ale activității contrainformativă și informative în alte legi speciale;

- spre deosebire de activitatea operativă de investigații, activitatea informativă se desfășoară în afara țării.

În principiu, aceste diferențe sunt împărtășite și de alți cercetători ruși [27; 28; 29; 30].

Un loc aparte în abordarea subiectului analizat merită acordat activității de **prevenire și combatere a criminalității organizate**. Conform unor aprecieri doctrinare autohtone, prevenirea și combaterea criminalității organizate este un gen de activitate distinct față de activitatea specială de investigații. În lucrarea „Activitatea specială de investigații și alte activități informative” cercetătorul D. Roman analizează subiectul prevenirii și combaterii criminalității organizate în cadrul unui capitol separat față de cele dedicate activității speciale de investigații, intitulat „Alte activități informative și investigative” [31, p.170].

Deși autorul nu descoperă raționamentele care au stat la baza calificării prevenirii și combaterii criminalității organizate ca fiind un alt gen de activitate investigativă decât activitatea specială de investigații, presupunem că anumite construcții juridice din Legea nr.50/2012 sunt cauza unor astfel de interpretări.

Conform prevederilor acestei legi, competența de efectuare a activității de prevenire și combatere a criminalității organizate este poziționată pe picior de egalitate și nu de subordonare, cum ar fi firesc să fie, cu activitatea specială de investigații și activitatea de urmărire penală (art.7). Or, prin conținutul său,

out by foreign special services and organizations to the detriment of its vital interests, and the purpose of external intelligence activity is to obtain information in the interest of the state;

- The circle of subjects that carry out operative activity of investigations is much wider compared to the circle of state bodies that carry out counterintelligence and external intelligence activity;

- The general rules of the operative investigation activity are established in the provisions of the Law on the operative activity of investigations, and those of the counterintelligence and informative activity in other special laws;

- Unlike the operative activity of investigations, the informative activity is carried out outside the country.

In principle, these differences are shared by other Russian researchers[27; 28; 29; 30].

A special place in approaching the analyzed subject is worth giving to the activity of preventing and combating organized crime. According to some local doctrinal assessments, preventing and combating organized crime is a distinct kind of activity from the special activity of investigations. In the paper “The special activity of investigations and other informative activities” of the researcher Roman D. analyzes the subject of preventing and combating organized crime within a separate chapter from those dedicated to the special activity of investigations, entitled “Other informative and investigative activities” [31, p.170].

Although the author does not discover the reasoning behind the qualification of preventing and combating organized crime as a different kind of investigative activity than the special investigative activity, we assume that certain legal constructions in Law no. 50/2012 are the cause of such interpretations.

According to the provisions of this law, the competence to carry out the activity of preventing and combating organized crime is positioned on an equal footing and not of subordination, as it would be natural to be, with the special activity of investigations and the activity of criminal prosecution (art.7). Or, by its content, the special activity of investigations is a kind of activity that involves namely the

activitatea specială de investigații este un gen de activitate care presupune anume prevenirea și combaterea în general a infracțiunilor, inclusiv a celor care vizează criminalitatea organizată (art.2 din Legea nr.59/2012). Cu atât mai mult că responsabilitatea de prevenire și combatere a criminalității organizate a fost atribuită aceluiași subiecți care desfășoară activitate specială de investigații, adică subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție, Serviciului Vamal și Administrației Naționale a Penitenciarelor (art.6 din Legea nr.50/2012 și art.6 din Legea nr.59/2012).

Faptul că prin această lege s-a urmărit legalizarea unor măsuri, natura cărora nu s-ar identifica cu cea a măsurilor speciale de investigații prevăzute în Legea nr.59/2012 (art.18), fiind numite de prevenire și combatere a criminalității organizate (art.9; 12 din Legea nr.50/2012), nu pare un motiv serios pentru a susține că acestea formează un alt gen de activitate. Este de reamintit faptul, la care și noi, dar și alți doctrinari, de mai multe ori am atras atenția, că activitatea specială de investigații nu se reduce doar la o totalitate de măsuri speciale de investigații. Conținutul acestei activități, pe lângă măsurile speciale de investigații, care de altfel dețin locul principal în cadrul activității speciale de investigații, mai include și alte acțiuni, procedee, inclusiv măsuri de prevenire și combaterea a criminalității.

Negarea acestui concept ar însemna că activitatea specială de investigații se reduce strict la realizarea măsurilor speciale de investigații, adică la culegerea de informații și nu ar include acțiuni de prevenire, curmare a infracțiunilor, or tocmai acestea formează conținutul de bază al sarcinilor activității speciale de investigații (art.2 din Legea nr.59/2012). Chiar și cea mai cunoscută componentă a activității speciale de investigații, lucrul cu colaboratorii confidențiali (art.15 Legea nr.59/2012), ce nu face parte din lista măsurilor speciale de investigații, deja vorbește despre faptul că activitatea specială de investigații presupune ceva mai mult decât efectuarea măsurilor speciale de investigații.

Considerăm că măsurile de prevenire, dar în mod special cele de combatere a criminalității organizate (încadrarea con-

prevention and combating in general of crimes, including those aimed at organized crime (art.2 of the Law no.59/2012). All the more so that the responsibility for preventing and combating organized crime was assigned to the same subjects who carry out special investigative activity, i.e. to the specialized subdivisions of the Ministry of Internal Affairs, the Information and Security Service, the National Anticorruption Center, the Customs Service and the National Administration of Penitentiaries (art.6 of the Law no.50/2012 and art.6 of the Law no.59/2012).

The fact that this law aimed at legalizing some measures, the nature of which would not identify with that of the special investigation measures provided for in the Law no.59/2012 (art.18), being called to prevent and combat organized crime (art.9; 12 of the Law no.50/2012), does not seem a serious reason to claim that they form another kind of activity. It is worth recalling the fact, to which we, as well as other doctrinaires, have drawn attention several times, that the special activity of investigations is not limited only to a totality of special investigative measures. The content of this activity, in addition to the special investigative measures, which also hold the main place in the special investigation activity, also includes other actions, procedures, including measures to prevent and combat crime.

Denying this concept would mean that the special activity of investigations is strictly reduced to the realization of special investigation measures, i.e. to the collection of information and would not include actions of prevention, cessation of crimes, or they form precisely these form the basic content of the tasks of the special investigation activity (art.2 of the Law no.59/2012). Even the most well-known component of the special investigation activity, working with confidential collaborators (art.15 Law no.59/2012), which is not part of the list of special investigation measures, already speaks about the fact that the special activity of investigations involves something more than carrying out special investigation measures.

We consider that preventive measures, but especially those for combating organized crime (controlled employment in the criminal group or organization; controlled crime (art.13;

trolată în grupul sau organizația criminală; infracțiunea controlată (art.13; 14 din Legea nr.50/2012)) puteau cu același succes să fie reglementate în cadrul Legii nr.59/2012, și poate că nu neapărat trebuiau incluse în cadrul listei măsurilor speciale de investigații, puteau să formeze o listă separată de măsuri, intitulate, spre exemplu, „Alte măsuri speciale”, care ar fi cuprins nu doar măsurile de prevenire și combatere a criminalității organizate, ci și măsurile de protecție a investigatorului sub acoperire, prevăzute de art.137 CPP.

Apropo, aceste măsuri de combatere a criminalității organizate sunt strâns legate de investigația sub acoperire, măsură specială de investigații prevăzută în art.30 din Legea nr.59/2012 și în art.136 CPP. Aspectul în cauză a fost remarcat și de alți cercetători [32, p.203]. De menționat că anterior măsura „încadrarea controlată în grupul sau organizația criminală” avea un alt titlu, „Infiltrarea operativă în organizațiile criminale a colaboratorilor titulari din subdiviziunile operative și a persoanelor care colaborează în mod confidențial cu organele care exercită activitate operativă de investigații, utilizând acte de identitate și alte documente de acoperire”, și făcea parte din lista măsurilor operative de investigații (lit. n) alin.(2) art.6 din Legea nr.45/1994). Separarea elementului „încadrării controlate în grupul sau organizația criminală” de măsura „investigația sub acoperire” și excluderea ulterioară a acestuia din lista măsurilor speciale de investigații pare a fi o chestiune mai mult artificială decât necesară.

În legislația altor state o măsură similară celei discutate se regăsește și astăzi în lista măsurilor operative de investigații și se pare că nu se pune problema necorespunderii naturii ei juridice cu cea a măsurilor operative de investigații [33].

Tot în acest context este de adăugat faptul că prin Proiectul de modificare a legislației în domeniul investigațiilor speciale, la care am făcut referință mai sus, se propune completarea măsurii „investigația sub acoperire” cu un nou alineat în care să fie prevăzută „Contravenția/infracțiunea simulată”, ceva foarte asemănătoare cu „Infracțiunea controlată” [34]. Analiza acestor instituții depășește limitele acestei lucrări, fapt pentru care nu ne vom expune mai în detaliu asupra acestui subiect.

14 of Law no.50/2012)) could with the same success be regulated within the framework of Law no.59/2012, and may not necessarily have to be included in the list of special investigative measures, they could form a separate list of measures, entitled, for example, “Other special measures”, which would have included not only the measures to prevent and combat organized crime, but also the measures for the protection of the undercover investigator provided by art.137 CPC.

By the way, these measures to combat organized crime are closely related to the undercover investigation, a special investigation measure provided for in article 30 of the Law no.59/2012 and in art.136 CPC. The issue in question has been noted by other researchers[32, p.203]. It should be mentioned that previously the measure “controlled employment in the criminal group or organization” had another title “Operative infiltration into criminal organizations of the titular collaborators from the operative subdivisions and of the persons who collaborate confidentially with the bodies exercising operative activity of investigations, using identity documents and other cover documents” and was part of the list of operative measures of investigations (lit. n) para. (2) Article 6 of the Law no.45/1994). Separating the element of ‘controlled employment in the criminal group or organization’ from the ‘undercover investigation’ measure and its subsequent exclusion from the list of special investigative measures appears to be a more artificial than necessary matter.

In the legislation of other states, a measure similar to the one discussed is still found today in the list of operative measures of investigations and it seems that there is no question of the non-correlation of its legal nature with that of the operative measures of investigations [33]. Also in this context it is to be added that through the Draft amendment of the legislation in the field of special investigations, to which we have referred above, it is proposed to supplement the measure “undercover investigation” with a new paragraph in which to provide for the “Contravention/simulated crime”, something very similar to “Controlled crime” [34]. The analysis of these institutions goes beyond the limits of this work, which is why we

Rezumând cele relatate mai sus, menționăm că activitatea de prevenire și combatere a criminalității organizate este în raport de parte și întreg cu activitatea specială de investigații, prima activitate fiind partea și cealaltă – întregul.

În doctrină s-a menționat și faptul că „**strângerea informației privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice**” reglementată de Legea nr.271/2008 constituie un gen de activitate investigativă diferită față de activitatea specială de investigații [31, p.178]. Considerăm că și de această dată, ca și în cazul precedent, însăși existența unei legi speciale consacrate unui sector îngust al investigațiilor speciale (în cazul dat verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice) creează impresia că ar fi vorba despre o activitate distinctă față de activitatea specială de investigații [35].

Conform prevederilor art.3 din Legea nr.271/2008, scopul de bază al verificării titularilor și candidaților la funcții publice este prevenirea și combaterea corupției în rândul autorităților publice, celelalte obiective menționate în acest articol subscriindu-se scopului de bază. Respectiv, scopul acestor verificări, fiind mai specific, se include perfect în scopul general al activității speciale de investigații – prevenirea și combaterea criminalității (art.1 din Legea nr.59/2012).

Deloc întâmplător, competența de efectuare a respectivei verificări a fost atribuită Serviciului de Informații și Securitate (art.6), în primul rând, pentru că este un organ al statului specializat în asigurarea securității naționale, iar corupția este o amenințare la adresa securității naționale și, în al doilea rând, pentru că prevenirea faptelor de corupție ține de domeniul investigațiilor speciale, exact domeniul de activitate al acestui organ.

În calitate de metode pentru realizarea verificărilor sunt menționate: colectarea informațiilor necesare din bazele de date, din registrele și din alte surse ale autorităților publice; solicitarea de la persoanele juridice a informațiilor, inclusiv a copiilor de pe dosarele personale ale candidaților de la locurile de lucru anterioare; solicitarea de la Centrul Național Anticorupție a certificatelor de cazier privind integritatea profesională a candidaților

will not expose ourselves in more detail on this subject.

Summarizing the above, we mention that the activity of preventing and combating organized crime is in relation to the party and the whole with the special activity of investigations, the first activity being the part and the other - the whole.

The doctrine also mentioned that the “gathering of information on the verification of holders and candidates to public offices” regulated by law no.271/2008 is a different kind of investigative activity than the special activity of investigations [31, p.178]. We consider that even this time, as in the previous case, the very existence of a special law devoted to a narrow sector of special investigations (in this case the verification of holders and candidates for public offices) creates the impression that this would be a distinct activity from the special activity of investigations[35].

According to the provisions of art.3 of the Law no.271/2008, the basic purpose of verifying the holders and candidates to public offices is the prevention and combating of corruption among the public authorities, the other purposes mentioned in this article being subsisted to the basic purpose. Respectively, the purpose of these checks, being more specific, is perfectly included in the general purpose of the special investigation activity – preventing and combating crime (art.1 of the Law no.59/2012).

Not at all by chance, the competence to carry out this verification was assigned to the Information and Security Service (Art.6), firstly, because it is a state body specialized in ensuring national security, and corruption is a threat to national security and, secondly, because the prevention of corruption acts belongs to the field of special investigations, precisely the field of activity of this body.

For the purposes of carrying out the checks, the following shall be mentioned as methods: Collecting the necessary information from the databases, registers and other sources of the public authorities; Requesting from legal entities information, including copies of personal files of candidates from previous places of work; Requesting from the National Anticorruption Center the criminal record certificates regarding the professional integrity of the can-

(art.10). Practic nimic nou, aceste așa-numite metode sunt reflectate și în Legea nr.59/2012 (art.7-12).

Conform Legii discutate „Informațiile care constituie secret de stat, secret comercial ori secret bancar sau cele care țin de activitatea operativă de investigații și de urmărire penală a organelor de resort, obținute în cadrul verificării, sunt protejate conform legislației în vigoare” (art.19). Considerăm că lucrurile vorbesc de la sine, or este inadmisibil ca un organ fără competență de efectuare a activității operative/speciale de investigații să culeagă informații ce țin de acest domeniu.

Cele relatate dovedesc faptul că verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice este o parte componentă a activității speciale de investigații, mai corect ar fi să spunem că se atribuie la unul dintre genurile acestei activități, fiind vorba despre activitatea informativ-administrativă de verificare; aceasta la rândul său presupune asigurarea diferitelor regimuri juridico-administrative cu ajutorul forțelor, mijloacelor și metodelor speciale de investigații prin colectarea informațiilor necesare despre anumite persoane pentru luarea anumitor decizii (art.7 alin.(3) din Legii nr.59/2012) [36, p.112; 26, p.375].

Faptul că verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice se face cu acordul scris al persoanei ce urmează să fie verificată nu înseamnă că acest tip de verificare este diferit față de cel prevăzut în art.7 alin.(3) din Legea nr.59/2012, acesta, de asemenea, presupunând acordul persoanei ce urmează să fie verificată. Nu ar fi corect să spunem că verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice este o activitate neintrusivă la adresa drepturilor persoanei verificate. Prevederile art.10 alin. (3)-(4) din Legea nr.271/2008 indică expres posibilitatea limitării drepturilor persoanei supuse verificării, acest aspect fiind remarcat și de Curtea Constituțională a Republicii Moldova în contextul examinării unei sesizări de contestare a unor prevederi din această lege [37]. Nici lipsa de conspirativitate în cazul verificării funcționarilor publici nu poate servi criteriu de deosebire față de activitatea specială de investigații, or însăși caracterul activității speciale de investigații este atât secret, cât și/sau public (art.1 din Legea nr.59/2012).

didates (art.10). Practically nothing new, these so-called methods are also reflected in the Law no.59/2012 (art.7-12).

According to the law discussed “Information that constitutes state secret, trade secret or bank secret or those related to the operative activity of investigations and criminal prosecution of competent bodies, obtained within the verification, and shall be protected according to the legislation in force” (article 19). We consider that things speak for themselves, or it is inadmissible for a body without the competence to carry out the operative / special investigation activity to collect information related to this field.

The above-mentioned proves that the verification of holders and candidates for public offices is a component part of the special activity of investigations, it would be more correct to say that it is assigned to one of the types of this activity, being about the informative-administrative activity of verification, this in turn assuming the insurance of different legal and administrative regimes with the help of forces, special means and methods of investigation by collecting the information necessary for certain persons to take certain decisions (Article 7 para.(3) of the Law no.59/2012) [36, p.112; 26, p.375].

The fact that the verification of holders and candidates for public offices is made with the written consent of the person to be checked does not mean that this type of verification is different from that provided for in Article 7 para. (3) of the Law no. 59/2012, it also implies the consent of the person to be verified. It would not be fair to say that the verification of holders and candidates for public offices is a non-intrusive activity against the rights of the verified person. The provisions of art.10 para. (3)-(4) of the Law no.271/2008 expressly indicates the possibility of limiting the rights of the person subject to verification, this aspect being also noted by the Constitutional Court of the Republic of Moldova in the context of examining a complaint challenging some provisions of this law[37]. Neither the lack of conspiracy in the case of verification of public officials can serve as a criterion of distinction from the special activity of investigations, nor is the very nature of the special investigation activity both secret

Astfel, constatăm că activitatea de verificare a titularilor și a candidaților la funcții publice are caracter sectorial în raport cu activitatea specială de investigații.

Evaluarea integrității instituționale și testarea integrității profesionale, reglementată de Legea nr.325/2013[3], de asemenea, este apreciată ca fiind o activitate investigativă distinctă față de activitatea specială de investigații [31, p.180]. Această apreciere nu se bazează pe o anumită analiză comparativă, ci mai degrabă pe o expresie din cadrul acestei legi care pune în dificultate înțelegerea unitară a naturii juridice a respectivei evaluări/testări.

În alin.(3) art.11 din Legea discutată se spune că „Metodele și mijloacele de testare și fixare a testelor de integritate profesională nu reprezintă activități speciale de investigație în sensul Legii nr.59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigație”. Contrar acestei dispoziții, analiza legii și a caracteristicilor testării integrității profesionale demonstrează altceva.

Considerăm că rezolvarea acestei dileme implică înțelegerea contextului în care a apărut legea respectivă. Desigur că se pot spune multe la acest capitol, dar esențial este faptul că Legea în cauză a fost elaborată în condițiile în care a devenit practic irealizabilă sarcina de bază a activității operative/speciale de investigații – prevenirea și combaterea infracțiunilor, inclusiv a celor de corupție.

Se știe că după reforma juridică din 2012 realizarea majorității măsurilor speciale de investigații a fost restricționată în limitele urmării penale, iar imaginea negativă a acestui gen de activitate, formată în urma suspiciunilor de eventuale abuzuri [38], nu s-a schimbat prea mult nici după reformă. Procedul de schimbare a respectivei imagini prin înlocuirea termenului „operativ” cu cel „special” și derivatele acestuia se pare că nu a fost de mare folos. În aceste împrejurări orice tentativă de a schimba noua Lege nr.59/2012 în vederea admiterii măsurilor speciale de investigații pe domeniul de prevenire și combatere a infracțiunilor, adică în afara procesului penal, era practic sortită eșecului.

Elaborarea Legii speciale nr.325/2013, a cărei menire este să reglementeze efectuarea investigațiilor speciale doar pe un anumit seg-

and / or public (art.1 of the Law no.59/2012).

Thus, we find that the activity of verification of holders and candidates to public offices has a sectorial character in relation to the special activity of investigations.

Institutional integrity assessment and professional integrity testing regulated by Law no.325/2013[3] is also considered to be a distinct investigative activity from the special investigation activity [31, p.180]. That assessment is not based on a particular comparative analysis, but rather on an expression within that law which challenges a uniform understanding of the legal nature of that assessment/testing.

In para. (3) Article 11 of the Law discussed shall be said that “The methods and means of testing and fixing of professional integrity tests do not represent special investigative activities within the meaning of the Law no.59 of March 29, 2012 on the special investigative activity”. Contrary to this provision, the analysis of the law and the characteristics of professional integrity testing prove otherwise. We believe that solving this dilemma involves understanding the context in which this law arose. Of course, a lot can be said in this chapter, but it is essential that the Law in question was drafted in the conditions in which the basic task of the operative / special investigation activity - the prevention and combating of crimes, including those of corruption, has become practically unfeasible.

It is known that after the legal reform of 2012, most of the special investigative measures were restricted within the limits of the criminal investigation, and the negative image of this kind of activity, formed by suspicions of possible abuses[38], did not change much even after the reform. The process of changing that image by replacing the term “operative” with the term “special” and its derivatives apparently was not of much use. In these circumstances, any attempt to change the new Law no. 59/2012 in order to admit special measures of investigations in the field of prevention and combating of crimes, that is, outside the criminal trial, was practically doomed to failure.

The elaboration of the Special Law no.325/2013, whose purpose is to regulate the carrying out of special investigations only on

ment al prevenirii și combaterii criminalității (cel legat de corupție), poate fi apreciată ca o tentativă reușită din partea unor subiecți ai activității speciale de investigații, cărora le-a și fost încredințată competența de efectuare a testului de integritate, fiind vorba despre Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate.

Afirmațiile precum că metodele și mijloacele aplicate în cadrul testului de integritate nu sunt parte din activitatea specială de investigații pot fi înțelese ca parte din strategia de promovare a acestei legi.

La scurt timp după adoptarea Legii nr.325/2013, Curtea Constituțională s-a pronunțat cu privire la natura juridică a metodelor și mijloacelor aplicate în cadrul testului de integritate, menționând că nu găsește deosebiri între acestea și cele aplicate în cadrul activității speciale de investigații [39].

Ulterior, lucrurile s-au mișcat și mai mult în direcția recunoașterii faptului că testul de integritate în fapt presupune aceeași activitate specială de investigații, art.18 din Legea nr.59/2012 fiind completat cu un nou alineat (alin.(3¹)) în care se prevede expres aplicarea măsurilor speciale de investigații (toate cele autorizate de procuror și unele autorizate de judecătorul de instrucție) „... în cadrul testului de integritate profesională, cu autorizarea judecătorului, în condițiile Legii nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale” [40].

Situația actuală într-adevăr creează confuzii cu privire la înțelegerea unitară a naturii juridice a evaluării integrității instituționale și testării integrității profesionale și a raportului acestora cu activitatea specială de investigații: pe de o parte, se menționează că activitățile investigative efectuate în cadrul testului de integritate sunt diferite față de cele efectuate în cadrul activității speciale de investigații, iar pe de altă parte, se spune că măsurile speciale de investigații, elementul principal al activității speciale de investigații, se efectuează în cadrul testului de integritate.

În acest context, cercetătorul I. Covalciuc, procuror cu o bogată experiență, inclusiv în domeniul activității speciale de investigații, pe bună dreptate pune o întrebare pertinentă și logică în același timp: „... Ce reprezintă ace-

a certain segment of preventing and combating crime (the one related to corruption), can be considered as a successful attempt by some subjects of the special investigation activity, who were also entrusted with the competence to perform the integrity test, these are the National Anticorruption Center and the Information and Security Service.

The statements that the methods and means applied in the integrity test are not part of the special investigative activity can be understood as part of the strategy of promoting this law.

Shortly after the adoption of Law no. 325/2013, the Constitutional Court ruled on the legal nature of the methods and means applied in the integrity test, noting that it does not find any differences between them and those applied within the special investigation activity [39].

Subsequently, things moved even more towards recognizing that the integrity test in fact involves the same special activity of investigations, art.18 of the Law no.59/2012 being completed with a new paragraph (para.(31)) in which it is expressly provided for the application of special investigative measures (all those authorized by the prosecutor and some authorized by the investigating judge) “... within the professional integrity test, with the authorization of the judge, under the terms of Law no. 325 of 23 December 2013 on the assessment of institutional integrity” [40].

The current situation really creates confusions regarding the unitary understanding of the legal nature of the institutional integrity assessment and the testing of professional integrity and of their relationship with the special investigation activity, on the one hand, it is mentioned that the investigative activities carried out within the integrity test are different from those carried out within the special investigation activity, and on the other hand, noting that special investigative measures, the main element of the special investigative activity, are carried out within the framework of the integrity test.

In this context, the researcher Covalciuc I., a prosecutor with a rich experience, including in the field of special investigative activity, rightly puts forward a very pertinent and logi-

te activități și care ar fi criteriile de delimitare a tehnicilor de investigare ca elemente ale activității speciale de investigații, respectiv ca elemente ale altor activități statale?”, recomandând totodată intervenția din partea legiuitorului în materia activității speciale de investigații astfel încât legislația să fie suficient de clară și să corespundă criteriilor de calitate stabilite de CEDO [32, p.207].

Analizând raportul activității speciale de investigații cu activitatea de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului reglementată de Legea nr.308/2017, constatăm un șir de elemente similare celor discutate anterior. În această lege, de asemenea se menționează că investigațiile financiare realizate în cadrul activității de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului și care constau dintr-un complex de măsuri investigative („colectarea informației, analiza și verificarea tuturor relațiilor financiare și economice, precum și verificarea clienților care pot fi legați de acțiunile de spălare a banilor, de infracțiunile asociate acestora și de acțiunile de finanțare a terorismului, activități ce țin de identificarea, stabilirea sursei și urmărirea bunurilor utilizate, obținute din aceste infracțiuni, a fondurilor teroriștilor și a altor bunuri care sunt sau pot fi obiect al măsurilor asiguratorii și/sau al confiscării, precum și activități de investigare a dimensiunii rețelei criminale și a gradului de criminalitate aferente”) sânt distincte față de investigațiile speciale reglementate de Legea nr. 59/2012 privind activitatea specială de investigații (art.3).

În pofida acestei distincții formale, prin comparație stabilim totuși coincidența de facto între conținutul investigațiilor financiare și măsura specială de investigații „Monitorizarea sau controlul tranzacțiilor financiare și accesul la informația financiară”, reglementată de art.134² CPP, prin care se înțelege „... operațiunile prin care se asigură cunoașterea conținutului tranzacțiilor financiare efectuate prin intermediul instituțiilor financiare sau al altor instituții competente ori obținerea de la instituțiile financiare a înscrisurilor sau informațiilor aflate în posesia acestora referitoare la depunerile, conturile sau tranzacțiile unei persoane”.

Este de menționat și faptul că până la

cal question at the same time “... what do these activities represent and what would be the criteria for delimiting the investigative techniques as elements of the special investigative activity, respectively as elements of other state activities?”, while recommending the intervention by the legislator in the field of special investigative activity so that the legislation is sufficiently clear and corresponds to the quality criteria established by the ECHR[32, p.207].

Analyzing the report of the special activity of investigations with the activity of preventing and combating money laundering and terrorist financing regulated by law no. 308/2017, we find a series of elements similar to those discussed previously. In this law, it is also mentioned that the financial investigations carried out within the framework of the activity of preventing and combating money laundering and terrorist financing and which consist of a complex of investigative measures (“information collection, analysis and verification of all financial and economic relations, as well as in the verification of customers who can be linked to money laundering actions, the offences associated with them and the terrorist financing actions, activities related to the identification, establishment of the source and tracing of the assets used, obtained from these offences, of terrorists’ funds and other property which are or may be the object of precautionary measures and/or confiscation, as well as activities to investigate the size of the criminal network and the related degree of crime) are distinct from the special investigations regulated by the Law nr. 59/2012 on the special activity of investigations (art.3).

Despite this formal distinction, by comparison we nevertheless establish the de facto coincidence between the content of financial investigations and the special investigation measure “Monitoring or control of financial transactions and access to financial information” regulated by Art.134² CPC, which means “... operations to ensure knowledge of the content of financial transactions carried out through financial institutions or other competent institutions or to obtain from financial institutions the documents or information in their possession relating to the deposits, accounts or transactions of a person”.

adoptarea Legii nr.308/2017 a acționat Legea nr.190/2007 cu același titlu[41], conform căreia competența de efectuare a prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului revenea inițial Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (actualul Centru Național Anticorupție), acesta având și competența efectuării măsurilor operative de investigații.

Ulterior, în 2011, prin modificarea Legii nr.190/2007, în cadrul Centrului a fost înființat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, acesta fiind un organ de specialitate cu statut de subdiviziune independentă. Despre investigații financiare la acel moment în lege nu se vorbea nimic, cel mai probabil din considerentul că încă mai erau realizabile măsurile operative de investigații.

Ce a urmat mai departe deja cunoaștem: prin Legea nr.59/2012 măsurile speciale de investigații de iure fuseseră interzise pe segmentul de prevenire și combatere a infracțiunilor, inclusiv pe cel de spălare a banilor și de finanțare a terorismului. Astfel, în următorii ani gravitatea situației în domeniul prevenirii spălării banilor atinsese apogeul. Este suficient să ne amintim despre bine cunoscuta fraudă bancară, de producerea căreia se cunoaște că Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este într-o anumită măsură responsabil [42].

În condițiile în care lucrările de modificare a Legii nr.59/2012 băteau pasul pe loc, era firesc să se caute o soluție de alternativă, aceasta fiind găsită prin adoptarea actualei Legi nr.308/2017, conform căreia Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a ieșit de sub tutela Centrului Național Anticorupție, devenind un organ public independent în raport cu celelalte persoane juridice și fizice (art.18). Nemaifiind subiect al activității speciale de investigații, acestui Serviciu i s-a acordat competența de efectuare a „investigațiilor financiare” care, la rândul lor, se deosebesc de investigațiile speciale mai mult sub aspect formal și organizatoric.

Toate acestea ne vorbesc despre o nouă tendință de reglementare juridică a investigațiilor operative/speciale, în special pe segmentul de prevenire și combatere a criminalității – este vorba despre crearea unor

It is also worth mentioning that until the adoption of the Law no.308/2017, another Law no. 190/2007 with the same title[41] acted, according to which the competence to carry out the prevention and combating of money laundering and terrorist financing initially belonged to the Center for Combating Economic Crimes and Corruption (the current National Anticorruption Center), which also had the competence to carry out operative investigation measures. Subsequently, in 2011, by amending the Law no. 190/2007, the Center established the Office for The Prevention and Combating of Money Laundering, this being a specialized body with the status of independent subdivision. Nothing was said about financial investigations at that time in the law, most likely on the grounds that the operative investigative measures were still achievable.

What followed further we already know, by Law no. 59/2012, the special measures of de jure investigations had been prohibited in the segment of prevention and combating of crimes, including that of money laundering and terrorist financing. Thus, in the following years, the gravity of the situation in the segment of prevention of money laundering had reached its peak. It is enough to remember about the well-known bank fraud, the production of which is said that the Office for The Prevention and Fight against Money Laundering would not have done its job well[42].

Given that the works for the amendment of Law no. 59/2012 were beating the pace on the spot, it was natural to look for an alternative solution, this being found by the adoption of the current Law no.308/2017, according to which the Service for The Prevention and Fight against Money Laundering came out of the tutelage of the National Anticorruption Center, becoming a public body independent in relation to other legal entities and individuals (art.18). No longer being the subject of special investigative activity, this Service has been granted the power to carry out “financial investigations” which, in turn, differ from special investigations more in terms of formal and organizational.

All these tell us about a new trend of legal regulation of operative / special investigations, especially on the segment of preventing and combating crime, being about the creation

organe noi ce nu se regăsesc în lista subiecților activității speciale de investigații (art.6 din Legea nr.59/2012), în a căror sarcină este pusă prevenirea și combaterea unui sector îngust de criminalitate, fiindu-le de facto acordată competența de efectuare a investigațiilor speciale, dar de jure se vor considera distincte față de activitatea specială de investigații.

Rezumând cele relatate în această lucrare, menționăm că analiza raportului dintre activitatea specială de investigații și alte activități de prevenire și combatere a criminalității a făcut posibilă evidențierea unor aspecte comune, dar și a unor delimitări importante. Prin prisma elucidării respectivului raport am reușit să înțelegem mai bine hotarele și conținutul activității speciale de investigații și acest fapt este foarte important atât pentru dezvoltarea teoretică a acestui domeniu de activitate, cât și pentru perfecționarea în continuare a legislației.

Activitatea specială de investigații, ca și alte activități de prevenire și combatere a criminalității, urmărește obținerea de informații relevante pentru cunoașterea și înlăturarea factorilor și condițiilor care favorizează comiterea infracțiunilor. Cu toate acestea, activitatea specială de investigații se caracterizează prin utilizarea unor măsuri mai invazive și necesită un control judiciar mai riguros, în timp ce alte activități de prevenire și combatere a infracțiunilor pot fi mai puțin intruzive și pot fi desfășurate în cadrul competențelor legale ale agenților de aplicare a legii.

Pentru o desfășurare eficientă și echilibrată a acestor activități, este esențial ca reglementările legale să asigure respectarea principiilor statului de drept, inclusiv protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei. Este important să se promoveze o colaborare eficientă și coordonată între diferitele entități implicate în activitățile de prevenire și combatere a infracțiunilor, pentru a asigura o abordare eficientă și respectarea drepturilor individuale în lupta împotriva infracționalității.

Prin respectarea principiilor statului de drept, se promovează o societate în care justiția este echitabilă, iar infractorii sunt aduși în fața răspunderii legale, lucru ce contribuie la creșterea încrederii publice în sistemul de justiție penală și la consolidarea statului de

of new bodies that are not included in the list of subjects of special investigation activity (art.6 of Law no.59/2012), whose task is to prevent and combat a narrow sector of crime, being de facto granted the power to carry out special investigations, but de jure they will consider themselves distinct from the special activity of investigations.

Summing up the reports in this paper, we mention that the analysis of the relationship between the special activity of investigations and other activities of preventing and combating crime made it possible to highlight some common aspects, but also important delimitations. Through the elucidation of this report, we managed to better understand the boundaries and the content of the special investigation activity and this fact is very important both for the theoretical development of this field of activity and for the further improvement of the legislation.

The special activity of investigations as well as other activities of preventing and combating crime aims to obtain information relevant to the knowledge and removal of the factors and conditions that favor the commission of the crimes. However, special investigative work is characterised by the use of more invasive measures and requires more rigorous judicial control, while other activities to prevent and combat crimes may be less intrusive and may be carried out within the legal competences of law enforcement officers.

For an efficient and balanced conduct of these activities, it is essential that legal regulations ensure respect for the principles of the rule of law, including the protection of the fundamental rights and freedoms of the individual. It is important to promote effective and coordinated collaboration between the different entities involved in activities to prevent and combat crime, in order to ensure an effective approach to and respect for individual rights in the fight against crime.

By respecting the principles of the rule of law, a society is promoted in which justice is fair and criminals are brought before legal liability, thus contributing to increasing public trust in the criminal justice system and strengthening the rule of law in the Republic of Moldova.

In conclusion, respect for the principles

drept în Republica Moldova.

În concluzie, e de menționat că respectarea principiilor statului de drept în activitatea specială de investigații și alte activități de prevenire și combatere a infracțiunilor este esențială pentru asigurarea unui sistem de justiție echitabil și respectarea drepturilor fundamentale ale indivizilor. Prin respectarea principiilor legale, proporționalității și prezumției de nevinovăție, se promovează o societate în care justiția este garantată, iar infracțiunile sunt combătute într-un mod eficient, cu respectarea drepturilor și libertăților individuale.

of the rule of law in the special activity of investigations and other activities of preventing and combating crimes is essential for ensuring a fair justice system and respecting the fundamental rights of individuals. By respecting the legal principles, proportionality and the presumption of innocence, a society is promoted in which justice is guaranteed and crimes are combated in an effective and respectful manner towards individual rights and freedoms.

Referințe bibliografice

Bibliographical references

1. Legea RM nr.50 din 22.03.2012 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate.
2. Legea RM nr.308/2017 din 22.12.2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.
3. Legea RM nr. LP325/2013 din 23.12.2013 privind evaluarea integrității instituționale.
4. DIDĂC V., CĂPĂTICI M., CUȘNIR V., MORARU V. Tactica criminalistică. Activitatea operativă de investigații. Chișinău: Elan Poligraf, 2009. 344 p. ISBN 978-9975-66-093-8.
5. <https://dexonline.ro/definitie/poli%C8%9Bie>.
6. Legea nr.304 din 26.12.12, MO48/05.03.13 art.150.
7. Legea nr.320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.
8. Legea nr.1104 din 06.06.2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție.
9. Legea nr.753 din 23.12.1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.
10. GLAVAN Boris, Raportul dintre activitatea specială de investigații și activitatea de urmărire penală. În: Anale Științifice ale Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova, nr. 13, Chișinău, 2021. p.138-151.
11. GLAVAN Boris, Raportul dintre măsurile speciale de investigații și acțiunile de urmărire penală în reglementarea juridică a Republicii Moldova. În revista Legea și Viața, Chișinău, nr. 7-8, 2021. p.5-11.
12. CUȘNIR V., GLAVAN B., Activitatea specială de investigații și actele de constatare: aspecte comune și delimitări. Materialele conferinței științifico-practice naționale „Probleme actuale privind respectarea dreptului omului în procesul penal și activitatea specială de investigații” din 10 noiembrie 2022. Chișinău, p. 12-26.
13. Decizia Colegiului Penal lărgit al CSJ. Dosarul nr. 1ra-917/14 din 24 iunie 2014 (pct.10).
14. OSTAVCIUC D. Sesizarea organului de urmărire penală. Chișinău: Cartea Militară, 2020 (F.E.-P. „Tipografia Centrală”). – 206 p. ISBN 978-9975-3366-5-9.
15. Legea RM Nr. 283 din 04-07-2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază (art.6).
16. Катков С. В. Историко-правовой анализ становления и развития оперативно-розыскной политики в России / С. В. Катков // Вестник Волгоградской академии МВД России. – 2021. – № 1(56). – С. 157-163.
17. ЗАХАРЦЕВ С. И. Наука оперативно-розыскной деятельности: философский, теоретико-правовой и прикладной аспекты: Монография. — СПб.: Издательский Дом С.-Петербур. гос. ун-та, Издательство юридического факультета СПбГУ, 2011. — 300 с. УДК 343.1.
18. ЗАЖИЦКИЙ В. И. Результаты оперативно-розыскной деятельности в уголовном судопроизводстве. Монография.

- СПб.: Юридический центр-Пресс, 2006. - 449 с. ISBN 5-94201-503-1.
19. Legea RM nr.45 din 12.04.1994 cu privire la activitatea operativă de investigații.
20. Legea RM nr.59 din 27.03.2012 cu privire la activitatea specială de investigații.
21. Legea RM nr.753/1999 din 23.12.1999 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova.
22. Legea RM nr.727-XIV din 16.12.99 - MO8-9/20.01.2000, art. 39.
23. Legea RM nr.618 din 31.10.1995 cu privire la securitatea statului.
24. Proiectul de Lege a fost aprobat în prima lectură la 30.03.2023 Disponibil online: <https://www.parlament.md/Procesul-Legislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6254/language/ro-RO/Default.aspx>.
25. Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații) adoptat în prima lectură la 29.12.2022. Disponibil: <https://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelegislative/tabid/61/LegislativId/6285/language/ro-RO/Default.aspx> [vizitat la 27.02.2023].
26. ШУМИЛОВ А. Ю. Курс основ оперативно-розыскной деятельности: учебник для вузов. 3-е изд., доп. и перераб. М.: Издательский дом Шумиловой И.И., 2008. - 391 с. (Библиотечка студента, курсанта и слушателя). ISBN 978-5-89784-140-0 с.17-18.
27. Брылев В. И., Кулькова Е. В. Соотношение оперативно-розыскной деятельности со смежными видами деятельности. Известия Тульского государственного университета. Экономические и юридические науки. – 2012. – № 1-2. – С. 12-19.
28. Лахин В. Д. О соотношении разведывательной, контрразведывательной и оперативно-розыскной деятельности / В. Д. Лахин // Вестник Омского университета. Серия: Право. – 2007. – № 1(10). – С. 142-146.
29. Башкатов Л. Н., Изоитко С. И., Козилев Е. Н., Устинков А. В. Контрразведывательная и оперативно-розыскная деятельность органов федеральной службы безопасности (соотношение и правовое регулирование). Право и безопасность. – 2010. – Т. 34. – № 1. – С. 9-18.
30. Сергеев А. А. К вопросу о соотношении оперативно-розыскной деятельности со смежными видами деятельности / А. А. Сергеев, Б. А. Цой // Наука и образование: хозяйство и экономика; предпринимательство; право и управление. – 2019. – № 11(114). – С. 130-132.
31. ROMAN D. Activitatea specială de investigații și alte activități informative. Chișinău: CEP USM, 2019. 203 p. ISBN 978-9975-149-34-1.
32. COVALCIUC I. Tehnici speciale de investigație în justiția penală: Monografie. Chișinău: S.n., 2023. 299 p. ISBN 978-9975-135-72-6.
33. Закон РФ от 13 марта 1992 г. № 2506-1 „Об оперативно-розыскной деятельности в Российской Федерации” (ст.6 - Оперативное внедрение); Закон Республики Казахстан от 15 сентября 1994 года № 154-ХІІІ „Об оперативно-розыскной деятельности” (ст.11 - Внедрение).
34. Proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații) adoptat în prima lectură la 29.12.2022 (art. 1384 alin.(8)).
35. Legea nr.271 din 18.12.2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.
36. GLAVAN B., Activitatea specială de investigații și procesul penal. Aspecte comune și delimitări. Chișinău: S.n., 2022 (Print-Caro). – 475 p. CZU 343.1 G 61. ISBN 978-9975-135-63-4.
37. HCC nr. 32 din 05.12.2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice (verificarea judecătorilor de către Serviciul de Informații și Securitate) pct.76; 91; 97; 115.
38. Iordachi și alții c. Republicii Moldova, Hotărârea din 10 februarie 2009.
39. Curtea Constituțională. Hotărârea Nr. HCC7/2015 din 16.04.2015 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale (Sesiunea nr. 43a/2014) pct.133-134.

40. Legea nr.102 din 21.07.16 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative.
41. Legea Nr.190/2007 din 26.07.2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.
42. „REPUBLICA OFFSHORE”. Analiza factorilor care au contribuit la fraudă sistemică și spălarea banilor în sectorul bancar, de asigurări și financiar din Moldova. Chișinău, iulie, 2022. p.11. <https://ccia.md/wp-content/uploads/2022/07/Republica-Offshore-Analiza-factori-contribuit-frauda-sistematica-spalarea-banilor-sectorul-bancar-de-asigurari-financiar-Moldova.pdf>.

Despre autor:

Boris GLAVAN,

*doctor în drept, conferențiar universitar,
secretar științific al Senatului
Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,
e-mail: boris.glavan@mai.gov.md,
ORCID ID: 0000-0002-3838-4308*

About author:

Boris GLAVAN,

*PhD, Associate Professor
Scientific Secretary of the Senate of the Academy “Ștefan cel Mare” of the MIA,
e-mail: boris.glavan@mai.gov.md,
ORCID ID: 0000-0002-3838-4308*